

HEEMKUNDEKRING

De Heerlijkheid Oirschot

NIEUWSBRIEF oktober 2022

Voorwoord

Op 10 en 11 september waren in heel het land de Open Monumentendagen. Ook Oirschot had weer een interessant programma. In de heemkamer, die alle twee de dagen geopend was, ontvingen onze vrijwilligers enkele tientallen bezoekers die de studiezaal en de goei kamer konden bezichtigen, uitleg kregen en naar films konden kijken. Ook de Beerschen aard 'resideerde' deze dagen in onze heemkamer. Dank aan alle leden die een bijdrage aan deze twee daagse hebben geleverd!

Op 10 september waren ook de Oirschotse schietwedstrijden, ditmaal op het terrein van Sint Joris. Gildebroeders van de vier Oirschotse gilden kampten om het kampioenschap van Oirschot, het Gemeentewisselschild en het Heemkundewisselschild. Het is fascinerend om te zien hoe een traditie die eeuwen geleden is ontstaan (de oprichtingsakte van Sint Joris dateert bijvoorbeeld van 1542) in de 21ste eeuw nog steeds levend erfgoed is, en dat er ook nog zoveel jonge gildebroeders en –zusters meedoen aan de wedstrijden.

Het Heemkundewisselschild werd in 1967 door onze kring geschonken uit dankbaarheid voor de bijdrage van de Oirschotse gilden aan de Heemdagen van Brabants Heem die dat jaar in Oirschot werden gehouden. Voor de wedstrijd stellen de gilden hun vier meest getalenteerde aankomende schutters op. Volgens het reglement mag het gilde dat drie jaar achtereenvolgend, of vijf keer in totaal wint het schild houden. Het huidige schild werd in 2013 voor het eerst uitgereikt aan de Broederschap van O.L.V. Sint Joris won het schild in 2014, 2016, 2019 en 2021 (in 2020 werden de wedstrijden afgelast vanwege Corona). Toen na het tellen van de punten bleek dat Sint Joris op eigen terrein ook in 2022 het Heemkundewisselschild had gewonnen werd duidelijk dat we dit schild voor het laatste zouden uitreiken: vanaf nu prijkt het in de prijzenkast van Sint Joris, en zal het wellicht op hoogtijdagen door de hoofdman of andere hoogwaardigheidsbekleders worden gedragen.

Dat betekent dat we voor volgend jaar in onze buidel moeten tasten om een nieuw Heemkundewisselschild te laten maken. Een uitgave waarmee we een traditie in ere houden en op onze manier een steentje bijdragen aan het voortbestaan van de gilden.

Anton Neggers Voorzitter

Reminder Grote Studiereis naar België zaterdag 15 oktober 2022

Heemkundekring “De Heerlijkheid Oirschot” organiseert ook dit jaar weer een studiereis. Dit keer gaat de reis naar België, waar het gevangenis­museum in Merksplas en de plaatsen Hoogstraten en Turnhout worden aangedaan.

De reis vindt plaats op zaterdag 15 oktober. ‘s Morgens om 08.00 uur vertrekt de bus vanaf brouwerij Vandeoirsprong en om 09.00 uur wordt de groep ontvangen in het gevangenis­museum in Merksplas. Na de rondleiding aldaar vertrekken we naar Hoogstraten, waar gidsen de groep zullen rondleiden door het oude centrum en de gotische kerk.

Na de lunch is er een vrij programma in de stad Turnhout. De reiscommissie heeft een aantal suggesties in petto om ook dat deel van de reis plezierig te laten verlopen. Rond 17.00 uur vertrekt de bus weer richting Oirschot en voor wie wil is er gelegenheid om als afsluiter deel te nemen aan een diner in de brouwerij.

De kosten voor de hele dag, inclusief afsluitend diner, zijn € 75,- per persoon, zonder diner € 50,-. Er zijn nog een paar plaatsen vrij in de bus, dus als u snel bent kunt u nog mee door het bedrag per direct over te maken aan :

Heemkundekring De Heerlijkheid Oirschot
NL 57 RABO 0133 8659 16

Wij hopen op een grote opkomst en een gezellige dag!

De reiscommissie,
Wim van Kollenburg en Arthur de Vries

Reminder Lezing donderdag 20 oktober a.s. De Eerste Wereldoorlog in Nederland en in Brabant

Donderdagavond 20 oktober 2022 geeft Tom Sas om 20.00 uur in de Harmoniezaal van De Burgemeester in Oirschot een inleiding over het onderwerp: *'De eerste wereldoorlog in Nederland en Brabant'*.

Nadat in de zomer van 1914 de oorlog buiten onze landsgrenzen losbarstte, verklaarde Nederland zich neutraal. De Grote Oorlog die van 1914 tot 1918 zou duren kende een allesvernietigend karakter.

Lang bestond het beeld dat Nederland na de neutraliteitsverklaring zich achter de dijken had terug getrokken en overging tot de orde van de dag. Tom Sas laat zien dat dit beeld genuanceerd dient te worden.

De Nederlandse neutraliteit diende gedurende de oorlogsjaren gewapenderwijs verdedigd te worden. In de Nederlandse samenleving waren, behalve de aanwezigheid van militairen, de effecten van de oorlog die om ons heen woedde spoedig merkbaar: geïnterneerde militairen, vluchtelingen, distributie en schaarste.

In de voordracht is ook aandacht voor hetgeen er in Brabant en in Oirschot merkbaar was van deze bijzondere periode uit onze geschiedenis.

Drs. T.P. (Tom) Sas (Oirschot 1980) studeerde geschiedenis aan de Katholieke (nu Radboud) Universiteit te Nijmegen en studeerde af met een scriptie over de relatie tussen Nederland en Groot-Brittannië in de Eerste Wereldoorlog. Sinds 2007 doceert hij geschiedenis aan het ds. Pierson College in 's-Hertogenbosch. Daarnaast werkt hij als historisch onderzoeker. Hij publiceerde over het thema Nederland en de Eerste Wereldoorlog en droeg bij aan de regiobundel Brabant en de Eerste Wereldoorlog (2016) en de stadsbundel 's-Hertogenbosch en de Eerste Wereldoorlog (2018). In 2018 verscheen zijn boek *Holland Neutraal* over de Nederlandse Leger- en Vlootfilm. Een boek over de Friese militair, Jelte Kornelis, is in voorbereiding. Tom Sas is secretaris van Stichting Studiecentrum Eerste Wereldoorlog (SSEW) en organiseert excursies naar de slagvelden van de Eerste Wereldoorlog in België en Frankrijk.

De lezing vindt plaats op donderdagavond 20 oktober 2022 in de Harmoniezaal van restaurant De Burgemeester, Markt 21, Oirschot en start om 20.00 uur. Voor leden is de lezing gratis. Ook andere bezoekers zijn van harte welkom tegen een vergoeding van € 5.-.

Welkomstbijeenkomst voor nieuwe leden 15 november a.s. 19.30-21.30 uur

Heemkundekring 'De heerlijkheid Oirschot' mag zich verheugen in een groot aantal leden. Velen daarvan zijn al sinds jaar en dag lid en nemen volop deel aan activiteiten. En gelukkig treden ook ieder jaar nieuwe leden toe tot onze kring.

Soms duurt het als nieuw lid even om zicht te krijgen op alles wat onze bloeiende kring zoal doet en de laatste jaren waren er door corona soms wat minder activiteiten. Inmiddels komen we weer goed op stoom en gebeurt er van alles!

Het leek ons daarom een goed idee om voor alle nieuwe leden van 2020, 2021 en 2022 een welkomstbijeenkomst te organiseren.

Zo kunnen nieuwe leden met elkaar en het bestuur kennis maken en een beetje wegwijs raken in alle activiteiten van de heemkundekring. Ook horen we graag of er wellicht wensen of verwachtingen zijn. We vinden het belangrijk dat ook nieuwe leden zich bij onze kring thuis voelen!

De Welkomstbijeenkomst vindt plaats op dinsdag 15 november a.s. in de heemkamer in erfgoedcentrum Ravenpoort, Dekanijsstraat 10 in Oirschot. De bijeenkomst duurt van 19.30 tot 21.30 uur en natuurlijk is er koffie/thee én iets lekkers.

Bestuur heemkundekring 'De Heerlijkheid Oirschot'

Tips om de winter door te komen in 'n historisch pand

De winter komt er aan en de gasprijzen gaan omhoog...

De redactie van de Erfgoedstem sprak met Antoinette van Dorssen, directeur van Kasteel/Landgoed Duivenvoorde, Erica van Eeghen, bestuurslid van Stichting Berkenrode en René Dessing, bewoner en directeur van Stichting Erfgoed Landfort over hun tips om deze winter door te komen.

De 10 tips die daaruit volgden wil de redactie van de Nieuwsbrief u niet onthouden:

- 1 Pak eerst de kleine klusjes aan
- 2 Draag meer kleren
- 3 Plaats luiken
- 4 Stoffeer je kamer
- 5 Zorg voor maatwerk
- 6 Sluit je gas af bij centrale inkoop
- 7 Neem andere bronnen van verwarming
- 8 Leef in één vertrek
- 9 Ga op zoek naar subsidie of leningen
- 10 Accepteer dat het winter is

Uitgaven en mededelingen

1) Onze heemkundekring heeft een facebookaccount. U kunt ons vinden op:

2) Nieuws over de heemkundekring kunt u vinden op de website via deze link:

www.deheerlijkheidoirschot.nl

3) Donderdag 20 oktober 'Brabant Remembers Kick-Off' in het Provinciehuis Den Bosch als start herdenkingsactiviteiten WO II. Plenair ochtendprogramma met gedeputeerde Stijn Smeulders en futuroloog Tessa Cramer plus bijdrages van Erfgoed Brabant, Tilburg University en Yaff. Na de lunch workshops met Nationaal Monument Kamp Vught, Vrijheidscolleges, VisitBrabant, Verhalis, Liberation Route Europe en BUAS. Aanmelden tot 7 oktober 12.00 uur a.s. via [dit formulier](#). Meer info via volgende [website](#).

4) Centrum voor studie van land en Volk van de Kempen organiseert zaterdag 22 okt 2022 in het Jan van Besouwhuis in Goirle het jaarcongres 'Kempens geheugen'. Dagprogramma van 10 tot 17 uur. Kosten: hele dag € 35,-/halve dag € 20,-. (Incl. broodmaaltijd: resp. € 45,-./€ 30,-.) Voor meer info mail naar: archieff@geel.be Inschrijven via volgende link: <https://forms.gle/dLaj9CAKPZ7d8Mmo6>

Beeld van de Kempen

5) Wist u dat Brabant een bijzondere rol speelde in het rampjaar 1672 toen ons land door vijandelijke legers werd bestookt? Zondag 30 oktober 2022 13.30 - 17.00 presenteert de Zuidwaterlinie in Stadsbrouwerij Wilskracht (Molensingel 6,5371 AW Ravenstein) het boek 'Rampjaar of jubeljaar? Brabant in 1672-74'. Toegang gratis incl. Wel even aanmelden via deze link:

<https://www.zuiderwaterlinie.nl/rampjaarherdenking-1672/boekpresentatie-rampjaar-of-jubeljaar>

6) De A.V.P.K. (Archeologische Vereniging Kempen- en Peelland) meldt in haar nieuwsbrief als nieuwe aanwinst in de bibliotheek: 'Mevr. Sapiens De vrouw in de prehistorie' van Thomas Cirroteau, Jennefer Kenner, Eric Pica's. Het boek geeft een nieuw beeld van de vrouw in de oertijd en wat de archeologen van de 19e eeuw vermelden. Ook verkrijgbaar in de boekhandel. (Noordboek.nl)

Boekcover

Erfgoedcentrum De Ravenpoort

De Heemkamer is iedere maandag geopend **van 18.30 tot 21 uur**.

Daarnaast is de heemkamer als proef ook overdag geopend.

Iedere 2^e woensdag van de maand kunt u er van 10.30 tot 12 uur terecht.

Woensdagochtend 12 oktober as is de eerstvolgende keer.

Er blijft behoefte aan gastheren en gastvrouwen, die de bezoekende leden willen ontvangen. Mocht u geïnteresseerd zijn in dit leuke werk, neem dan contact op met Marina Pasmans. Ook mensen die een poetskarweitje op zich willen nemen kunnen dit aan Marina doorgeven. Dat kan via mail: marinapasmans@hotmail.com (of telefonisch: 06-2072104).

Activiteitenkalender najaar 2022

(Let op: Tussentijdse wijzigingen zijn mogelijk!)

Zaterdag 15 oktober 2022	Grote studiereis naar België Gebied Hoogstraten en Turnhout
Do 20 oktober 2022	Lezing: <i>'De Eerste Wereldoorlog in Nederland en in Brabant'</i> Harmoniezaal De Burgemeester
Do 17 november 2022	Lezing: <i>'Zandpaden: wat moet je ermee?'</i> Café 't Vrijthof
Do 15 december 2022	Lezing: <i>'op alles wel ende rijpelijk gelet'</i> , Rechtspraak van de schepensbank. Harmoniezaal De Burgemeester